

DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-4\(36\)-338-351](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-4(36)-338-351)

УДК 336.02(477)

JEL Classification: G31; O16

Віктор Хелемський

аспірант кафедри фінансових ринків та технологій
Державний податковий університет (Ірпінь, Україна)

E-mail: vhelemsky@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-1397-1506>

ResearcherID: [КАМ-5691-2024](https://orcid.org/0000-0002-1397-1506)

ТРЕНДИ ФІНАНСУВАННЯ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Глобальні зміни ціннісних орієнтацій висувають на перший план питання з формування нової моделі розвитку, парадигма якої має ґрунтуватися на сталому розвитку або досягненні оптимального балансу між економічним, соціальним та екологічним розвитком. Особливу роль у цьому відіграють капітальні інвестиції, розуміння важливості їх забезпечить сталий розвиток економіки України. Проаналізовано частку капітальних інвестицій у ВВП України, Європейського Союзу та світу. Оцінено обсяги та динаміка вітчизняних капітальних інвестицій, зокрема з позиції їхнього потенційного впливу на забезпечення сталого розвитку економіки України. Обґрунтовано авторську позицію щодо сприятливості виявлених трендів капітальних інвестицій в Україні у розрізі секторів економіки, показано взаємопов'язаність кожного з них з цілями сталого розвитку. Проаналізовано динаміку прямих іноземних інвестицій в Україну, а також інтегрального показника інвестиційної привабливості України на шкалою Лайкерта. Наведено джерела та структуру фінансування капітальних інвестицій відповідно до цілей сталого розвитку.

Ключові слова: капітальні інвестиції; джерела фінансування; сталий розвиток; Цілі сталого розвитку; сектори економіки; інвестиційна привабливість.

Рис.: 9. Табл.: 1. Бібл.: 10.

Актуальність теми дослідження. Капітальні інвестиції та їхній низький рівень протягом усіх років незалежності України – це загальносистемна проблема, яка стабільно зберігається протягом останніх п'яти років. Так, за даними Світового банку Україна входить до переліку країн із найнижчим показником частки капітальних інвестицій у ВВП, а саме: у 2018 р. – 34-е місце, у 2019 р. – 19-е місце, у 2020 р. – 4-е місце, у 2021 р. – 14-е місце, у 2022 р. – 6-е місце. Звичайно, зазначену вибірку років та значення обраного показника можна пояснити економічною ситуацією в країні, глибокою внутрішньою фінансово-економічною кризою та початком війни з Російською Федерацією. Водночас, невисокі значення обраного показника мали місце в Україні і протягом 2005-2008 рр., які характеризувалися особливо високими показниками ділової активності (у тому числі інвестиційної) у всіх без винятку груп економічних агентів. Так, частки вітчизняних капітальних інвестицій у ВВП та місце України у всесвітньому рейтингу за даними Світового банку у розрізі років становили: у 2005 р. – 23 % (111-е місце); у 2006 р. – 25 % (88-е місце); у 2007 р. – 28 % (73-є місце); у 2008 р. – 27 % (88-е місце).

У ці роки простежувався позитивний тренд, але ми переконані в тому, що урахувавши високий економічний потенціал України та максимально сприятливе макросередовище, цей показник мав би бути суттєво вищим.

Постановка проблеми. Глобальні зміни ціннісних орієнтацій висувають на перший план питання з формування нової моделі розвитку, парадигма якої має ґрунтуватися на сталому розвитку або досягненні оптимального балансу між – економічним, соціальним та екологічним розвитком. Значущість і важливість капітальних інвестицій для сталого розвитку полягають у тому, що вони: а) мають стратегічний характер, оскільки здійснюють довгостроковий вплив на сталий та стабільний розвиток країни, регіону, громади чи окремої людини; б) для окремої галузі чи сфери діяльності сприяють розвитку інших суміжних галузей, а отже, позитивно впливають на загальні соціально-економічні процеси у суспільстві; в) досягають цілей сталого розвитку лише за умови збалансованої інклюзивної фінансової політики держави із залучення достатніх фінансових ресурсів в об'єкти інвестування і корпоративної соціальної та екологічної відповідальності всіх інвесторів незалежно від сфер чи напрямків діяльності.

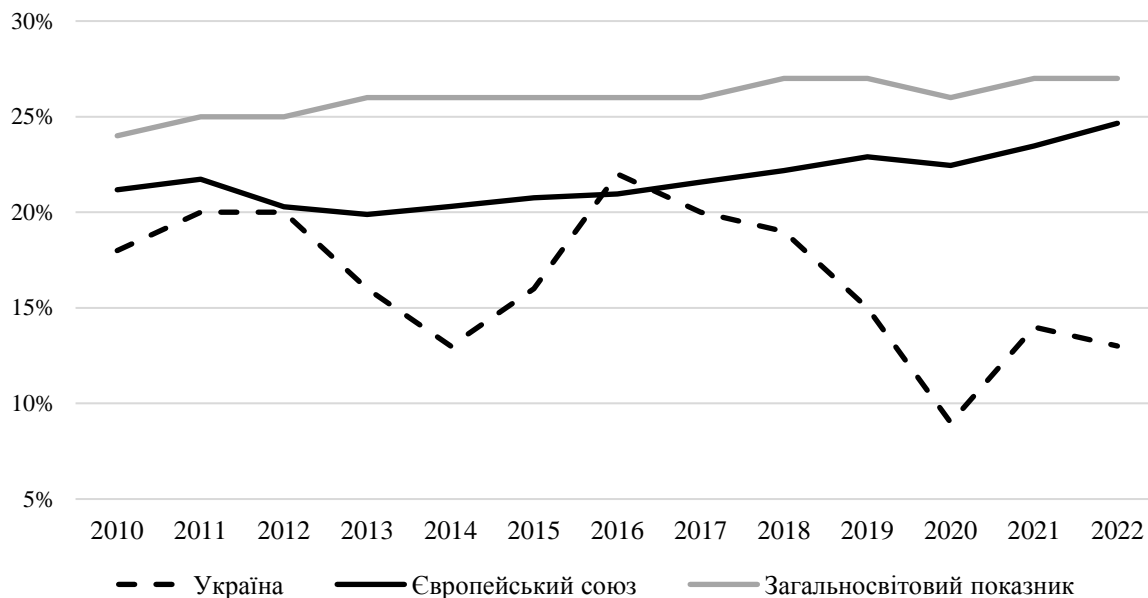
Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження капітальних інвестицій та їх фінансування досі не набули достатньої уваги серед зарубіжних і вітчизняних дослідників. При цьому нині є достатній пласт напрацювань у сфері фінансів та інвестицій. Методологія, сутність і роль фінансів в економічних процесах стали предметом досліджень провідних вітчизняних науковців, зокрема Г. Азаренкової, В. Базилевича, О. Василика, З. Варналія, Б. Данилишина, В. Зимовця, В. Корнеєва, М. Крупки, С. Лондара, В. Коваленко, С. Науменкової, С. Онишко, В. Опаріна, Р. Слав'юка, О. Терещенка, В. Федосова, І. Школьник та ін. Сутність фінансового забезпечення реалізації інвестиційного процесу загалом і капітальних інвестицій зокрема розглядаються такими дослідниками, як Н. Брюховецька, І. Васильчук, О. Вовчак, М. Диба, Я. Жаліло, І. Епіфанова, О. Кириленко, Д. Клиновий, Ю. Коваленко, Т. Кожухова, С. Леонов, Т. Майорова, С. Онікієнко, К. Паливода, А. Пересада, Є. Поліщук, Б. Пшик та ін. Окремої уваги заслуговують дослідження закордонних науковців, зокрема Т. Адріана, Д. Беррігана, Дж. Сакса, Г. Шміда-Трауба і М. Маццукато, Г. Нойя та ін.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Аналіз наукового доробку вітчизняних і закордонних авторів у процесі проведених досліджень дозволив виявити недостатнє вивчення феномену та сутності капітальних вкладень, їх реалізації у сучасних умовах.

Мета статті. Метою статті є висвітлення процесів фінансування капітальних інвестицій в Україні, що дасть змогу виробити підходи щодо їх активізації задля досягнення Цілей сталого розвитку.

Виклад основного матеріалу. Україна суттєво відстає не лише від загальносвітових трендів, але й Європейського Союзу. Мали місце лише два часові періоди – 2012 та 2016 роки, – коли значення показника України та

Європейського Союзу був ідентичний, або несуттєво його перевищував. У всі інші періоди геп достатньо суттєвий, а станом на 2022 рік становив 12 % та 14 % порівняно з загальноєвропейським та загальносвітовим рівнями. Зауважимо, що у 2021 році ці гепи становили 9 та 13 % відповідно (рис. 1).

*Рис. 1. Частка капітальних інвестицій у ВВП у 2010-2022 рр.
(Україна, Європейський Союз та світ)*

Джерело: побудовано автором за даними Світового банку [1].

Якщо цей показник розглядати в порівнянні з європейськими країнами (до вибірки взято країни, з якими Україна має кордон та низку інших країн з близькими економічними параметрами розвитку), то як видно з рис. 2 відносна близькість значень показників мала місце протягом 2010-2012 рр., а також протягом 2016 року. Найбільш близькими вітчизняні значення досліджуваного показника є показники економіки Польщі, водночас, з досить суттєвим розривом, а саме: 2019 р. – 5 %; 2020 р. – 10 %; 2021 р. – 8 %; 2022 р. – 9 %.

Усе це вказує на суттєвість наявної проблеми формування, а отже, і фінансування як невід'ємного його етапу, капітальних інвестицій в Україні.

Щодо України, то основною інституцією, яка обробляє та систематизує статистичну інформацію щодо обсягів, структури та динаміки фінансування капітальних інвестицій, є Державна служба статистики. За її визначенням, «капітальні інвестиції – це витрати на придбання або виготовлення (створення) матеріальних і нематеріальних необоротних активів» [2]. Тобто авторський підхід до тлумачення терміна «капітальні інвестиції» співвідноситься з вищезазначеним як часткове та ціле. Зазначені термінологічні розбіжності будуть ураховані на етапі інтерпретації результатів оцінювання.

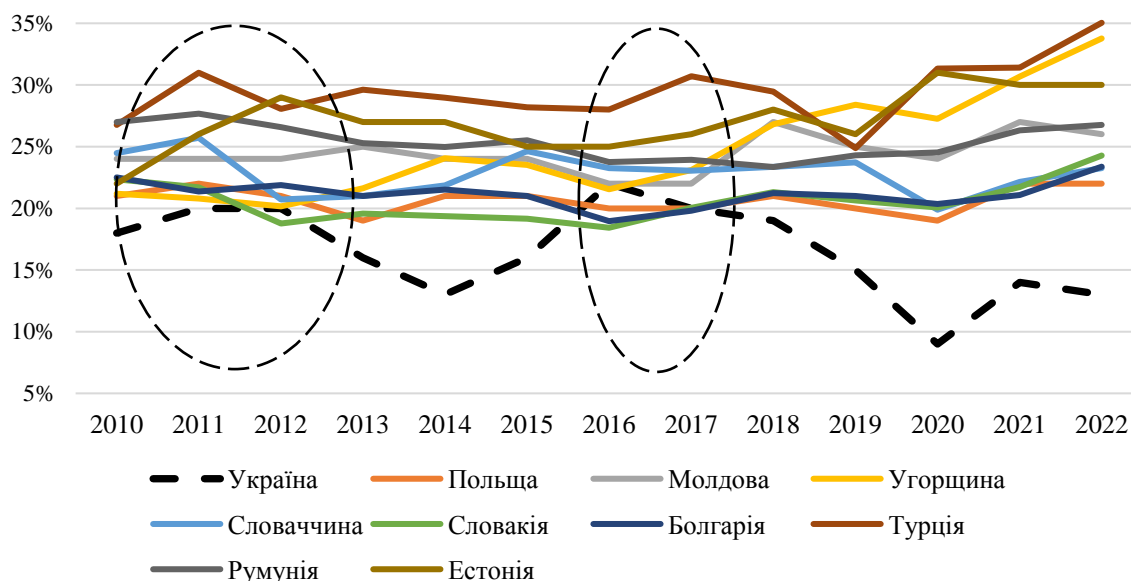

Рис. 2. Частка капітальних інвестицій у ВВП 2010-2022 рр.
(Україна та країни Європи за вибіркою)

Джерело: побудовано автором за даними Світового банку [Помилка! Закладку не визначено.].

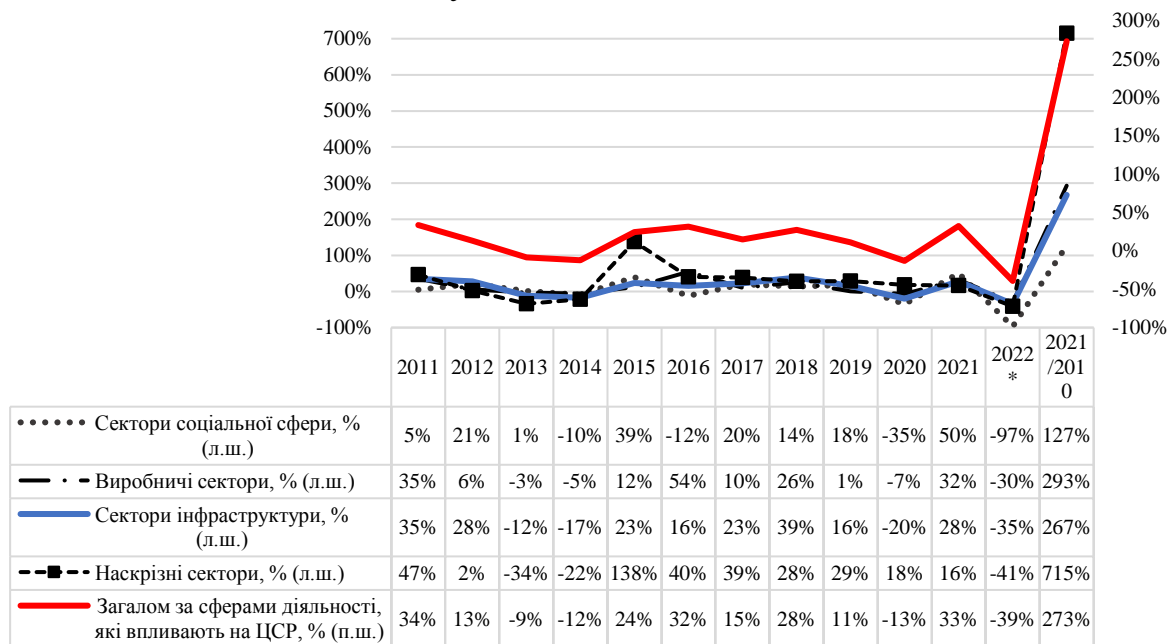
Оцінимо обсяги та динаміку вітчизняних капітальних інвестицій, у тому числі, з позиції їхнього потенційного впливу на забезпечення сталого розвитку економіки України.

Як видно з рис. 3, у 2010-2022 рр. обсяг капітальних інвестицій, які мають вплив на формування економіки сталого розвитку, збільшився на 273 %. При цьому найбільш суттєвого впливу зазнали обсяги капітальних інвестицій у наскрізному секторі (зауважимо, що до цього сектору віднесено діяльність щодо охорони довкілля, природокористування та лісового господарства, а також державне управління), а саме вони зросли на 715 %. При цьому сектор соціальної сфери зріс лише на 127 %.

Для того щоб обґрунтувати авторську позицію щодо сприятливості виявлених трендів капітальних інвестицій в Україні в розрізі зазначених секторів, звернемо на взаємопов'язаність кожного з них з цілями сталого розвитку (рис. 4). Таке секторальне розбиття капітальних інвестицій насамперед має потенційний вплив на реалізацію 1, 6, 9 та 11-ої цілей сталого розвитку. Згідно з Указом Президента України «Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» [3] йдеться про:

- 1) подолання бідності – перша ціль;
- 2) забезпечення доступності та сталого управління водними ресурсами та санітарією – шоста ціль;
- 3) створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям – дев'ята ціль;

4) забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст, інших населених пунктів – одинадцята ціль.

* – показники 2022 року лише частково відображають тренди капітальних інвестицій в Україні через неповноту статистичних даних, оприлюднених Державною службою статистики.

Рис. 3. Динаміка обсягів капітальних інвестицій в Україні у 2010-2022 рр.

Джерело: систематизовано та побудовано автором на основі [2].

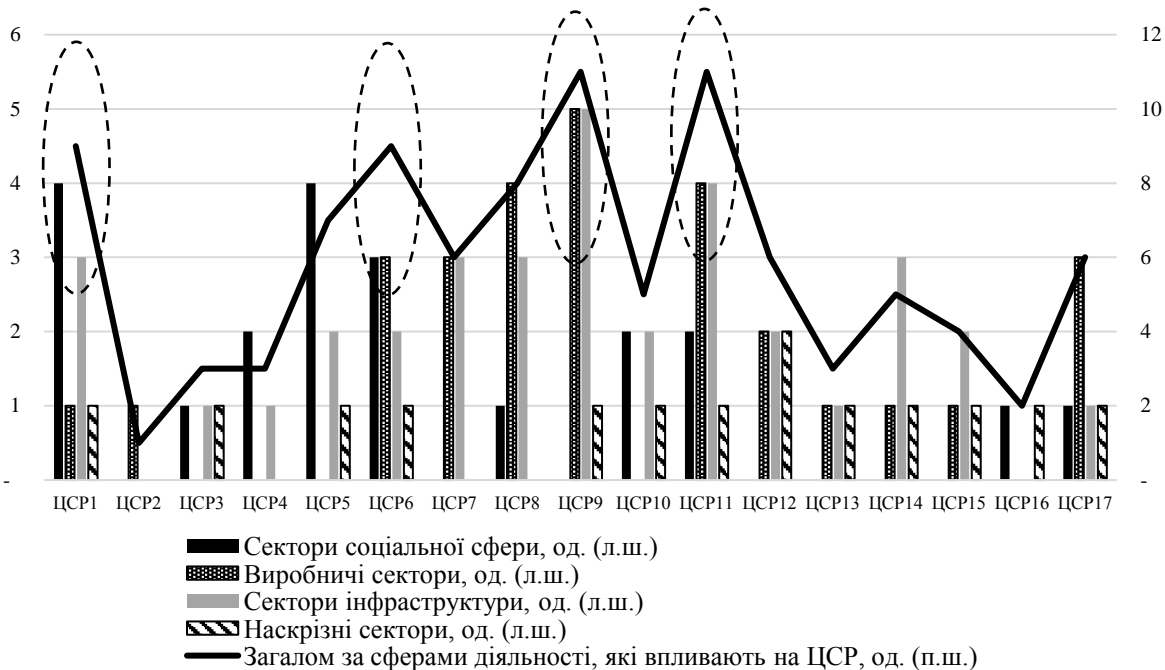
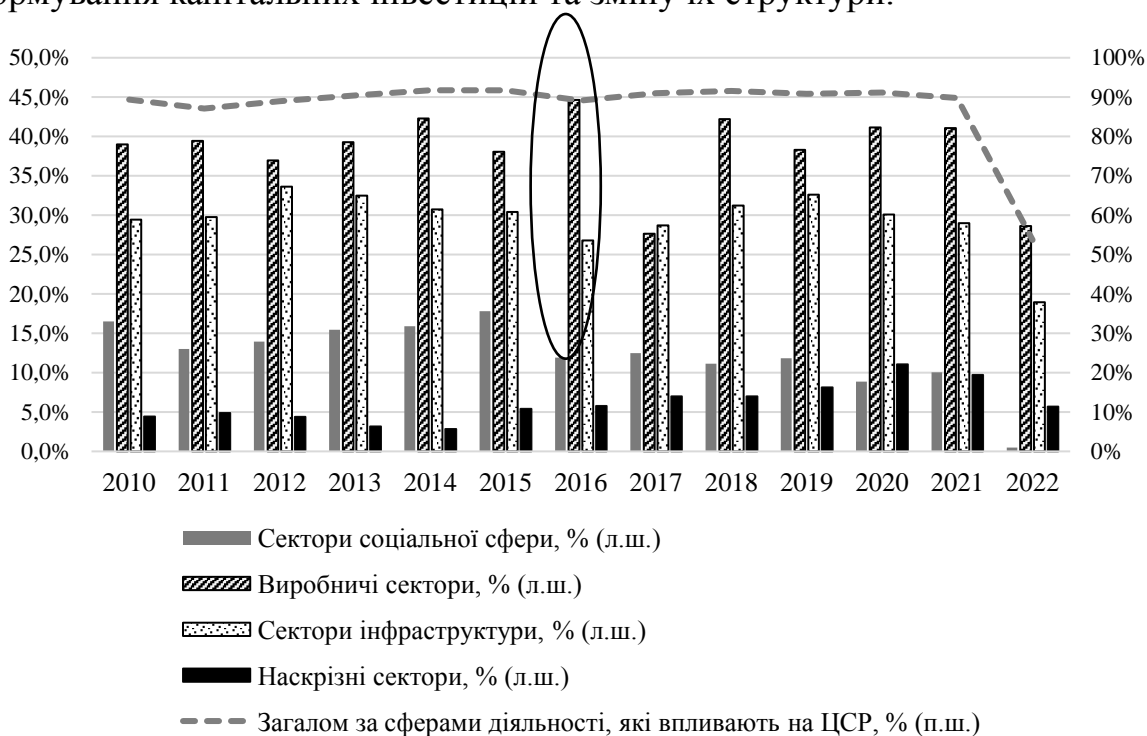

Рис. 4. Секторальний розподіл капітальних інвестицій у розрізі їхнього потенційного впливу на цілі сталого розвитку
 Джерело: систематизовано та побудовано автором на основі [2].

Водночас дуже важливо простежити взаємозв'язок між секторальною структурою та динамікою обсягів капітальних інвестицій та їхнім потенційним впливом на реалізацію цілей сталого розвитку економіки.

Насамперед відмітимо, що за результатами дослідження динаміки структури капітальних інвестицій 2016 рік варто ідентифікувати як переломний етап (рис. 5). Маємо на увазі різке зменшення частки капітальних інвестицій у сектор соціальної сфери за одночасного збільшення інвестицій у державне управління (наскрізний сектор). Дослідимо вплив фінансового фактору на формування капітальних інвестицій та зміну їх структури.

Примітка. Показники 2022 року лише частково відображають тренди капітальних інвестицій в Україні через неповноту статистичних даних, оприлюднених Державною службою статистики.

Рис. 5. Структура капітальних інвестицій в Україні у розрізі секторів економічної діяльності у 2010-2022 рр.

Джерело: систематизовано та побудовано автором на основі [2].

Згідно з методологією систематизації статистичних даних Державною службою статистики до класифікації джерел фінансування капітальних інвестицій застосовується критерій суб'єктності, згідно з яким виокремлюють такі: кошти державного та місцевих бюджетів; власні кошти підприємств та організацій; кредити банків (у тому числі іноземних банків) та інші позики; кошти іноземних інвесторів; кошти населення на будівництво власних квартир та інші джерела.

Як видно з рис. 6, єдине джерело фінансування, яке характеризувалося відносно стабільним та переважаючи зростаючим трендом – це власні кошти підприємств та організацій. При цьому найбільш волатильною є динаміка

коштів іноземних інвесторів, що пояснюється об'єктивною економічною, а протягом 2008-2012 рр. та 2015-2019 рр. фінансовою нестабільністю.

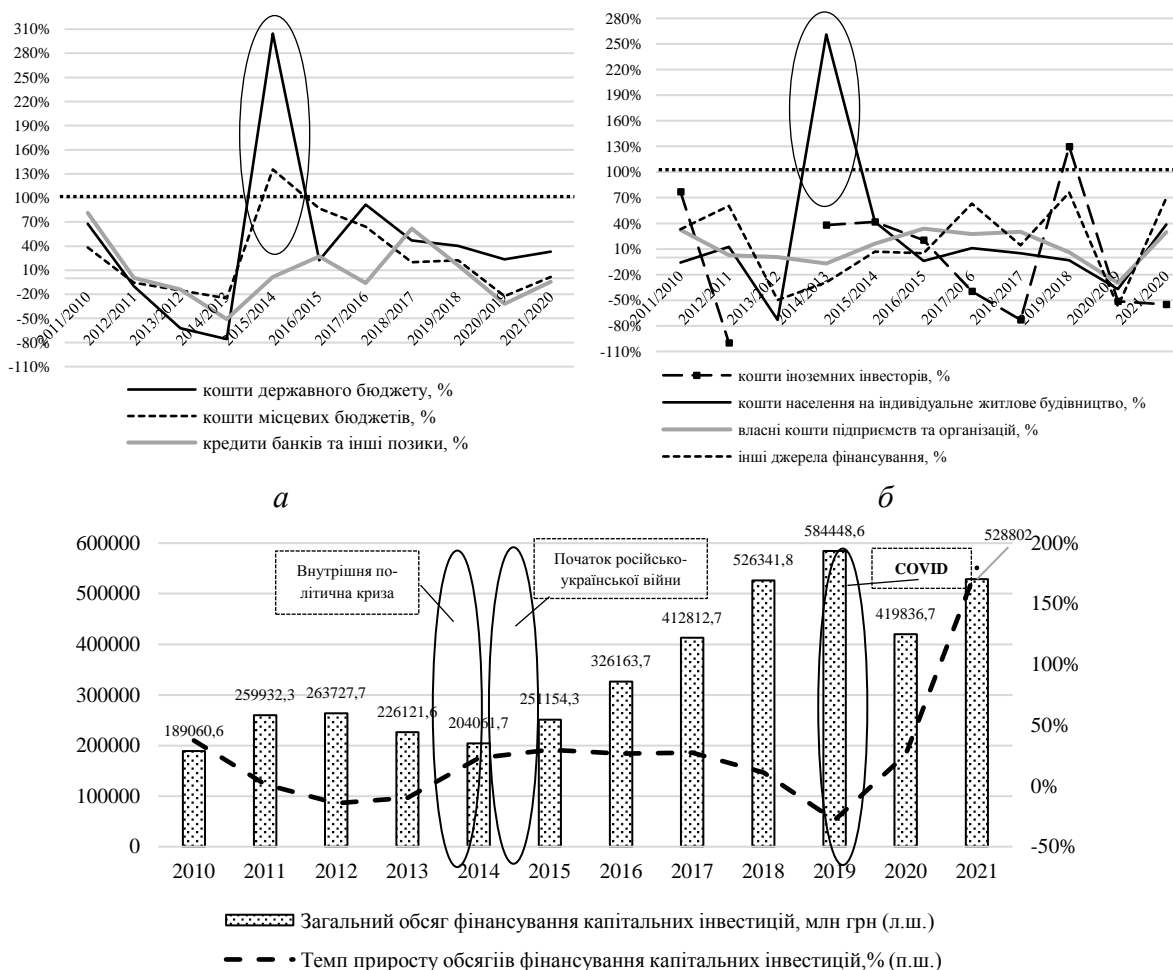

Рис. 6. Динаміка обсягів фінансування капітальних інвестицій в Україні у 2010-2021 рр., %

Джерело: систематизовано та розраховано автором на основі [2].

Найбільш ефективним інструментом іноземних інвестицій є прямі іноземні інвестиції (далі – ПІІ), які націлені на забезпечення довготривалого інтересу на рівні підприємств-резидентів. Варто відмітити, що найбільші обсяги притоку ПІІ мали місце до 2014 року, наступний період спостерігався протягом 2017-2019 рр. та за результатами постковідного 2021 року. Також важливо наголосити, що за даними аналітичного ресурсу «Мінфін» притік ПІІ в Україну за I-III квартали 2023 року становив 4,1 млрд дол. США [4], тобто сягнув показника 2018 року, а серед компаній, які оголосили про свої інвестиційні плани – це металургійна група Arcelor Mittal (120 млн дол. США у 2022 році, 130 – у 2023 році), харчовий гігант Nestlé (40,5 млн євро), данська компанія Carlsberg (40 млн євро), а також компанія Bayer (60 млн євро) [5].

Загалом динаміка обсягів ПІІ у 2010-2023 рр. подано на рис. 7. При цьому зацентруємо увагу на результатах дослідження Національного банку

щодо масштабів реінвестування капіталу в країні походження через інвестування *round tripping*. Так, за оцінками регулятора впродовж 2010-2022 рр. обсяги ПІІ, в яких кінцевим контролюючим інвестором є резидент (*round tripping*) оцінено у 10,5 млрд дол США, що становить 24 % від припливу ПІІ в Україну (43,8 млрд дол. США) [6].

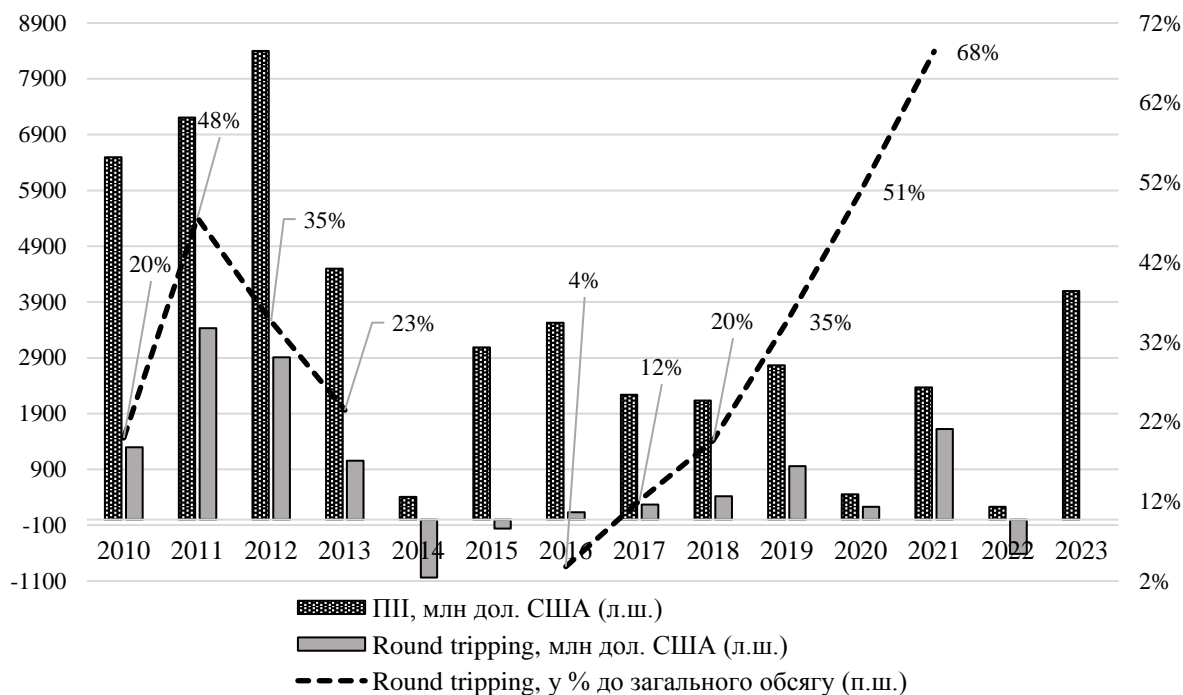

Рис. 7. Динаміка обсягів ПІІ в Україну у 2010-2022 рр., млрд дол. США

Джерело: побудовано автором на основі [Помилка! Закладку не визначено.; Помилка! Закладку не визначено.].

Також зауважимо, що за даними соціологічного опитування інвесторів, проведеного Європейською бізнес-асоціацією у I півріччі 2021 року, інтегральний показник інвестиційної привабливості України становив 2,84 з 5-ти можливих за шкалою Лайкерта. В умовах воєнного стану станом на 2023 рік цей показник знизився до 2,44, що є абсолютно очікуваним (рис. 8). При цьому важливо наголосити, що станом на I півріччя 2021 року 50 % респондентів оцінювали інвестиційний клімат в Україні як «скоріше не сприятливий», а 8 % як «дуже не сприятливий». Станом на 2023 рік ці показники відповідно становлять 60 та 24 %, тобто загалом незадовільно оцінюють стан інвестиційного клімату в Україні 84 % респондентів. Щодо чинників, які зумовили такі результати опитування, то у 2021 році респонденти відзначали такі: слабка судова система (90 %), високий рівень корупції (80 %), тіньова економіка (65 %). Тобто основний акцент у 2021 році робився на незадовільному правовому захисті інвестицій. Станом на 2023 рік зміст негативних чинників за рівнем їх пріоритетності такий: російська військова агресія, корупція, слабка судова система, труднощі з логістикою, обмеження валютних операцій [7].

Водночас станом на 2023 рік мають місце і певні позитивні сигнали, а саме 57 % респондентів, що наразі присутні на українському ринку, збираються інвестувати в Україну під час війни, а 79 % готові долучитися до процесу відбудови повоєнної економіки. З огляду на все вищезазначене вважаємо, що наймовірніше притік іноземних інвестицій у фінансування капітальних інвестицій можливий лише після відміни воєнного стану та з початком повоєнного відновлення.

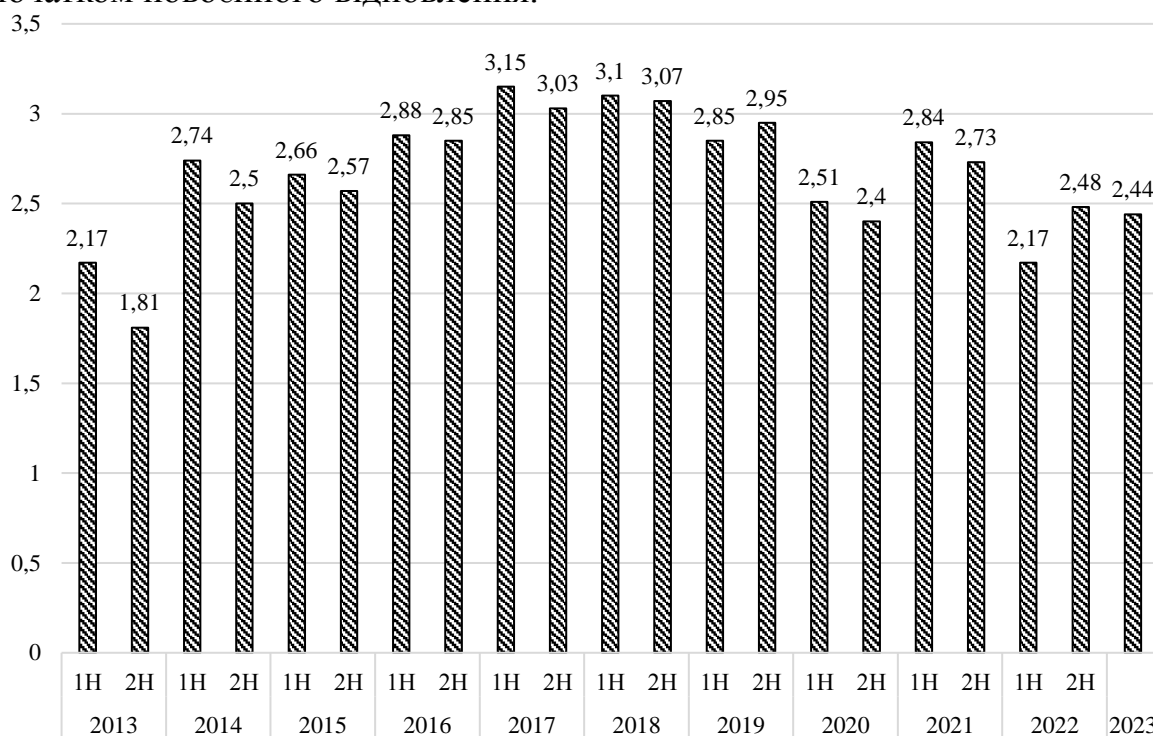

Рис. 8. Динаміка інтегрального показника інвестиційної привабливості України за шкалою Лайкерта у 2013-2023 рр.

Джерело: побудовано автором на основі [Помилка! Закладку не визначено.; 8].

Повертаючись до характеристики структури капітальних інвестицій в Україні важливо відзначити різке зростання капітальних інвестицій населення у придбання власного житла у 2014 році та його подальший позитивний тренд, що окрім інших чинників впливу є реакцією громадян на волатильність валютного ринку та девальвацію національної валюти. Інше, на що потрібно звернути увагу, – це відносна синхронність зміни обсягів фінансування за рахунок бюджетних коштів та фінансових ресурсів підприємств (рис. 6, а). На нашу думку, це є ознакою систематичності участі саме цих суб'єктів у фінансуванні капітальних інвестицій. Саме тому це важливо урахувати при формуванні державної політики стимулювання фінансування капітальних інвестицій сталого розвитку, а також на етапі вибору та/або конструювання інструментів фінансування капітальних інвестицій.

Також, як видно з рис. 6, в має місце безпосередня залежність обсягів та динаміки фінансування капітальних інвестицій від стану макросередовища. Це зумовлює необхідність звернути увагу на розвиток збалансованої

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

екосистеми фінансування капітальних інвестицій сталого розвитку задля забезпечення безперервності цього процесу, зокрема, шляхом створення спеціальних фінансових фондів для їх застосування за певних макроекономічних умов.

Також відмітимо, що у 2015-2019 рр. спостерігалися переважно зростаючі обсяги фінансування капітальних інвестицій (за виключенням фінансування іноземними інвесторами) (рис. 6, в). Наголосимо, що саме на цей період припадає системна банківська криза, а також глибока та багатоаспектна трансформація вітчизняного банківського сектору.

Загалом, як видно з рис. 9, за період 2010-2021 рр. обсяг фінансування капітальних інвестицій за рахунок кредитів банків та інших позик зріс лише на 14 %, що, наприклад, більш, ніж удвічі нижчий за темп приросту фінансування капітальних інвестицій за рахунок коштів населення (цей показник становить 37 %). Своєю чергою, обсяг фінансування капітальних інвестицій на рахунок власних коштів підприємств протягом 2010-2021 рр. зріс у 3,15 раза.

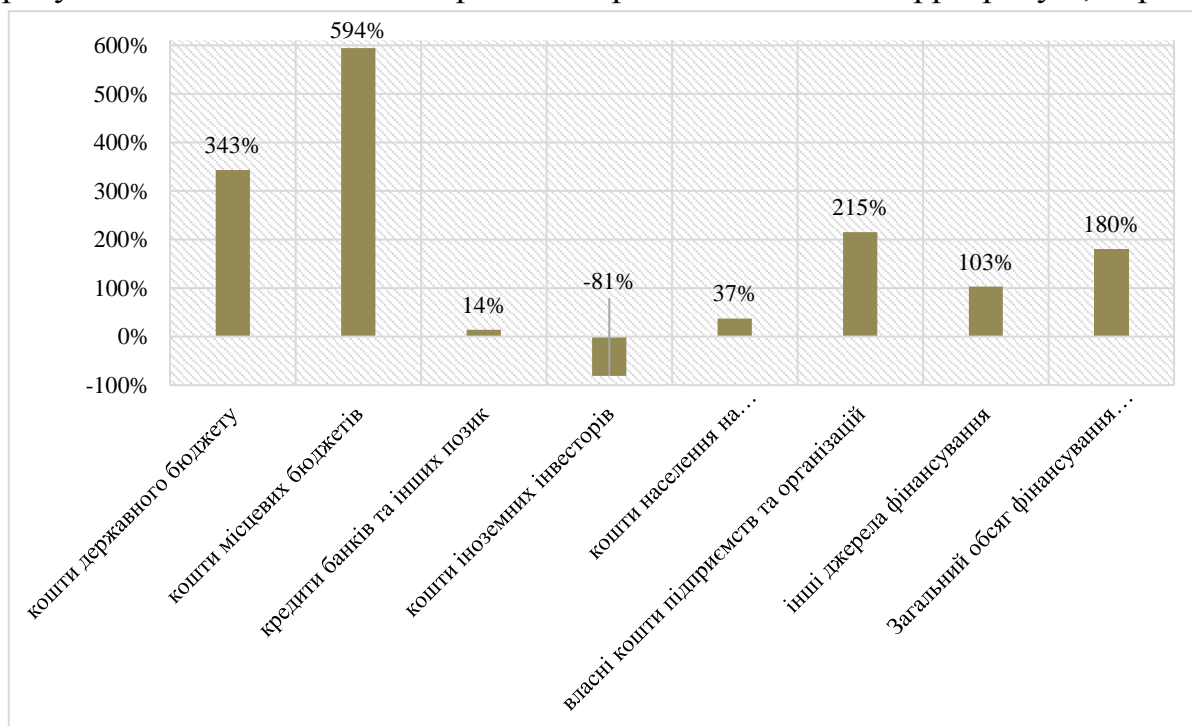

Рис. 9. Темп приросту обсягів фінансування капітальних інвестицій в Україні в розрізі джерел фінансування у 2010-2021 рр., %

Джерело: розраховано та побудовано автором на основі [Помилка! Закладку не визначено.].

Найбільші значення темпів приросту були характерні саме для фінансування, наданого за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів. Так, їх загальний обсяг за період 2010-2021 рр. збільшився на 436 % (на 343 та 594 % - кошти, залучені з державного та місцевих бюджетів відповідно). Єдиним достатньо стабільним джерелом фінансування капітальних інвестицій протягом всього досліджуваного часового горизонту є власні кошти підприємств.

Дослідження структури фінансування капітальних інвестицій у розрізі секторів та сфер економічної діяльності дозволило виявити спеціалізацію кожного із суб'єктів фінансування капітальних інвестицій. Так, розпорядники коштів бюджетів, переважно, фінансують капітальні інвестиції у сфері державного управління, зокрема станом на 2021 рік – це 80 % загального обсягу фінансування за кошти державного бюджету та 55 % за рахунок коштів місцевих бюджетів. У контексті ЦСР діяльність розпорядників бюджетних коштів насамперед впливає на реалізацію цілі № 10 (скорочення нерівності) та цілі № 16 (мир, справедливість та сильні інститути).

Зауважимо, що виробничий та сектор інфраструктури – це основні об'єкти інвестиційного інтересу підприємств та фінансових установ як кредиторів. Тобто можна стверджувати, що об'єкти капітального інвестування, що здійснюються підприємствами, населенням, фінансовими установами (насамперед банками) суттєво відрізняються від тих, що реалізуються за кошти бюджетів, та в аспекті ЦСР безпосередньо впливають на 2, 8, 9 та 11-у цілі. У цьому контексті на увагу заслуговує методологія оцінки приватних інвестицій за ЦСР, на основі якої О. Бетлій та ін. [10] здійснили структурування капітальних інвестицій у розрізі цілей сталого розвитку (табл. 1).

Таблиця 1

Капітальні інвестиції за цілями сталого розвитку у 2017-2020 рр., млн грн

ЦСР	2017		2018		2019		2020	
	Приватні*	Державні	Приватні	Державні	Приватні	Державні	Приватні	Державні
2	80,2	0,8	92,5	0,8	88,9	0,8	75,5	2,6
3	6,7	1,4	5,0	5,6	5,1	7	12,7	4,5
4	2,3	1,4	1,2	3,6	0,9	4,2	1,8	2,2
6	1,8	0,2	1,2	1	1,5	1,3	2,2	0,6
7	8,7	6,8	19,5	1,4	29,1	8,7	13,2	7,9
8	102,2	4	149,8	4,4	157,1	6,5	130,4	3,1
9	93,0	20,2	137,2	7,8	131,4	26,8	88,5	27,7
10	0,1	9,8	0,0	13,4	0,0	16,4	0,0	18,7
11	59,1	3	62,6	6,6	63,7	9,5	40,5	10,2
16	0,8	23,1	0,6	31,3	0,5	38,1	0,5	43,6
Інші	0,9	0,8	0,6	1,5	0,1	1,9	0,5	0,9

Примітка. Під приватними інвестиціями маються на увазі капітальні інвестиції, що здійснюються суб'єктами господарювання приватної форми власності. Під державними інвестиціями маються на увазі капітальні інвестиції, що формуються за кошти бюджетів та інвестиції державних підприємств.

Джерело: [10] та власні розрахунки автора.

Висновки та пропозиції. Капітальні інвестицій та їх низький рівень протягом всіх років незалежності України – це загальносистемна проблема, яка стабільно зберігається протягом останніх 5-ти років. За даними Світового банку, Україна входить до переліку країн з найнижчим показником частки капітальних інвестицій у ВВП. Єдине джерело фінансування, яке

характеризувалося відносно стабільним та переважаючи зростаючим трендом – це власні кошти підприємств та організацій. При цьому найбільш волатильною є динаміка коштів іноземних інвесторів, що пояснюється об'єктивною економічною, а протягом 2008-2012 рр. та 2015-2019 рр. фінансовою нестабільностями. Дослідження структури фінансування капітальних інвестицій у розрізі секторів та сфер економічної діяльності дозволило виявити спеціалізацію кожного із суб'єктів фінансування капітальних інвестицій. Так, розпорядники коштів бюджетів, переважно, фінансують капітальні інвестиції у сфері державного управління, зокрема станом на 2021 рік – це 80% загального обсягу фінансування за рахунок коштів державного бюджету та 55% за рахунок коштів місцевих бюджетів. У контексті ЦСР діяльність розпорядників бюджетних коштів насамперед впливає на реалізацію на цілі №10 (скорочення нерівності) та цілі №16 (мир, справедливість та сильні інститути). Вироблення заходів щодо активізації інвестиційної діяльності, що буде спрямована на реалізацію цілей сталого розвитку, у підсумку має сприяти формуванню конкурентоспроможної України.

Список використаних джерел

1. The World Bank. Indicators. Gross capital formation (% of GDP) [Electronic resource]. – Accessed mode: <https://data.worldbank.org/indicator/NE.GDI.TOTL.ZS?view=chart>.
2. Державна служба статистики. Капітальні інвестиції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року [Електронний ресурс]: Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.
4. Мінфін. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) в Україну [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi>.
5. Ukraineinvest. Великі міжнародні компанії роблять ставку на майбутнє України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukraineinvest.gov.ua/news/01-09-2023>.
6. Національний банк України. Департамент статистики та звітності. Оцінка обсягів прямих іноземних інвестицій, в яких кінцевим контролюючим інвестором є резидент (round tripping) за 2010–2022 рр. [Електронний ресурс]. – Київ, 2023. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FDI_round_trippping_ICL-DFS_pr.pdf?v=6.
7. Європейська бізнес асоціація. Індекс інвестиційної привабливості України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eba.com.ua/wp-content/uploads/2021/07/EBA-InvestIndex_1H-2021_UKR.pdf.
8. Європейська бізнес асоціація. Індекс інвестиційної привабливості України 2023 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eba.com.ua/wp-content/uploads/2023/12/EBA-InvestIndex_-2023_UA.pdf.
9. Instruments of Monetary-and Credit Policy in Terms of Economic Instability / V. Marhasova, Yu. Kovalenko, O. Bereslavskaya, O. Muravskiy, M. Fedyshyn, O. Kolesnik // International Journal of Management. – 2020. – Vol. 11(5). – Pp. 43–53. DOI: <https://doi.org/10.34218/IJM.11.5.2020.005>.
10. Оцінка фінансування розвитку: Україна. ПРООН [Електронний ресурс] / О. Бетлій, В. Кравчук, Б. Костів, Ю. Касперович, М. Мар'янович. – Режим доступу: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-08/UNDP-DFAUkraineUA_v08.pdf.

References

1. The World Bank. Indicators. Gross capital formation (% of GDP). <https://data.worldbank.org/indicator/NE.GDI.TOTL.ZS?view=chart>.
2. Derzhavna sluzhba statystyky. Kapitalni investytsii [State Statistics Service. Capital investments]. (n.d.). <https://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Pro Tsili staloho rozvytku Ukrainy na period do 2030 roku [On the Sustainable Development Goals of Ukraine for the period until 2030]: Decree of the President of Ukraine № 722/2019 (dated September 30, 2019). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.
4. Minfin. Priami inozemni investytsii (PII) v Ukrainu [Ministry of Finance. Foreign direct investment (FDI) in Ukraine]. (n.d.). <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi>.
5. Ukraineinvest. Velyki mizhnarodni kompanii robliat stavku na maibutnie Ukrainy [Ukraineinvest. Large international companies are betting on the future of Ukraine]. (2023). <https://ukraineinvest.gov.ua/news/01-09-2023>.
6. *Natsionalnyi bank Ukrainy – National Bank of Ukraine*. (2023). Departament statystyky ta zvitnosti. Otsinka ob-siahiv priamykh inozemnykh investytsii, v yakykh kintsevym kontroliuiuchym investorem ye rezy-dent (round tripping) za 2010–2022 rr. [Department of Statistics and Reporting. Assessment of the volume of foreign direct investments in which the final controlling investor is a resident (round tripping) for 2010–2022]. https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FDI_round_tripping_ICL-DFS_pr.pdf?v=6.
7. Ievropeiska biznes asotsiatsiia. Indeks investytsiinoi pryvablyvosti Ukrainy [European Business Association. Investment attractiveness index of Ukraine]. (n.d.). https://eba.com.ua/wp-content/uploads/2021/07/EBA-InvestIndex_1H-2021_UKR.pdf.
8. Ievropeiska biznes asotsiatsiia. Indeks investytsiinoi pryvablyvosti Ukrainy 2023 [European Business Association. Investment attractiveness index of Ukraine 2023]. (2023). https://eba.com.ua/wp-content/uploads/2023/12/EBA-InvestIndex_-2023_UA.pdf.
9. Marhasova, V., Kovalenko, Yu., Bereslavskaya, O., Muravskiy, O., Fedyshyn, M., Kolesnik, O. (2020). Instruments of Monetary-and Credit Policy in Terms of Economic Instability. *International Journal of Management*, 11(5), 43–53. <https://doi.org/10.34218/IJM.11.5.2020.005>.
10. Betlii, O., Kravchuk, V., Kostiv, B., Kasperovych, Yu., Marianovych, M. (2022). Otsinka finansuvannia rozvytku: Ukraina. PROON [Assessment of development financing: Ukraine. UNDP]. https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-08/UNDP-DFAUkraineUA_v08.pdf.

Отримано 25.12.2023

UDC 336.02(477)

Viktor Khelemyski

PhD student, Department of Financial Markets and Technologies
State Tax University, Irpin (Ukraine)

E-mail: vhelemsky@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-1397-1506>

ResearcherID: [KAM-5691-2024](https://orcid.org/0000-0002-1397-1506)

TRENDS IN FINANCING CAPITAL INVESTMENTS TO ENSURE THE GOALS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE ECONOMY OF UKRAINE

Global changes in value orientations bring to the fore the issue of forming a new development model, the paradigm of which should be based on sustainable development or achieving an optimal balance between economic, social and environmental development. The significance and importance of

capital investments for sustainable development is that they: are strategic in nature, as they have a long-term impact on the sustainable and stable development of a country, region, community or individual; for a particular industry or field of activity, they contribute to the development of other related industries, and therefore have a positive impact on the overall socio-economic processes in society; achieve the Sustainable Development Goals only if the State has a balanced inclusive financial policy to attract sufficient financial resources.

The purpose of the article is to highlight the processes of financing capital investments in Ukraine, which will allow developing approaches to their activation for sustainable development.

The share of capital investments in the GDP of Ukraine, the European Union and the world is analyzed. The volumes and dynamics of domestic capital investments are estimated, in particular from the point of view of their potential impact on the sustainable development of the Ukrainian economy. The author's position on the favorability of the identified trends in capital investment in Ukraine in terms of economic sectors is substantiated, and the interconnectedness of each of them with the goals of sustainable development is shown. The dynamics of foreign direct investment in Ukraine, as well as the integral indicator of Ukraine's investment attractiveness on the Likert scale, are analyzed.

A study of the structure of capital investment financing by sectors and areas of economic activity has revealed the specialization of each of the subjects of capital investment financing. Thus, budget managers mainly finance capital investments in the field of public administration, in particular, as of 2021, 80 % of the total amount of financing is provided by the state budget and 55 % by local budgets. In the context of the SDGs, the activities of budget spending units primarily affect the implementation of Goal 10 (reducing inequality) and Goal 16 (peace, justice and strong institutions).

Keywords: *capital investments, sources of financing, sustainable development, Goals of sustainable development, economic sectors, investment attractiveness.*

Fig.: 9. Table: 1. References: 10.